

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-27239794-010-06-0002-2021-18/385
Konu : Adli Görüşme Odaları

01.04.2021

GENELGE
NO: 176

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesinde belirtilen sosyal hukuk devleti, şüpheli ve sanıkların yanı sıra mağdurlar için de bazı hak ve güvencelerin sağlanmasını gerektirmektedir. Son dönemde sanık odaklı cezalandırıcı adalet anlayışı yerini, mağduru da dikkate alan onarıcı adalet anlayışına bırakmaya başlamıştır. Zira yargılama sonucunda sanığın mahkûm edilmiş olması, mağduru her zaman tatmin etmemektedir.

Suçta konu eylem nedeniyle fiziksel ve ruhsal bakımdan zor bir dönem geçiren mağdurların, bu hassas dönemde adli süreç hakkında bilgilendirilmeleri ve ihtiyaç duydukları durumlarda uzmanlar tarafından psiko-sosyal yönden desteklenmeleri gerekmektedir.

Anayasanın “Ailenin korunması ve çocuk hakları” kenar başlıklı 41 inci maddesinde, Devletin ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gereken teşkilatı kurarak her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alacağı ifade edilmektedir. Yine Ülkemizin de taraf olduğu Çocuk Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürüsü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesinde çocukların adli süreçte korunmalarına ilişkin tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

Başta çocuklar olmak üzere tüm kırılgan grupların adalete erişimlerinin güçlendirilmesi ve ikincil örselenmelerinin engellenmesiyle birlikte maddi hakikatin ortaya çıkarılabilmesi için ifade ve beyan işlemlerinin bu kişilerin mevcut fiziksel, zihinsel ve psikolojik durumlarına uygun özel ortamlarda yürütülmesi gerekmektedir.

Adliyelerde mağdurların ve özellikle çocukların özel olarak oluşturulan ortamlarda uzmanlar aracılığıyla şüpheli ve sanıkla yüz yüze gelmeden beyanına başvurulabilmesine imkân sağlayan adli görüşme odaları (AGO) mağdur odaklı uygulamaların başında gelmektedir.

Nitekim, 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesine eklenen dördüncü fıkrayla; ifade ve beyanının özel ortamda alınması gerektiği ya da şüpheli veya sanık ile yüz yüze gelmesinde sakınca bulunduğu değerlendirilen çocuk veya mağdurların özel ortamlarda ifadelerinin alınması yönünde düzenleme yapılarak, AGO kullanımına açıkça işaret edilmiştir.

Bu düzenlemeyle, mağdur veya suçun niteliği bakımından bir ayrıma gidilmemiş, başta çocuk, kadın, engelli ve yaşlı mağdurlar olmak üzere işlenen suçun etkisi altında olan tüm kırılgan grup suç mağdurları için AGO kullanımını mümkün hale getirilmiştir. Yine, suçta sürüklenen çocuklar için de bu özel ortamların kullanılabilmesine imkan sağlanmıştır. Aynı zamanda, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında fail ile mağdurun yüz yüze gelmemesi ya da mağdurun beyanının özel ortamda alınması gerektiği değerlendirilen her vakada, mağdur beyanının AGO kullanılarak alınması zorunlu kılınmıştır.

